



Kadın Çalışanların Banka Büyüklüğü Ve Karlılığına Etkisi: Engle-Granger Eş Bütünleşme Analizi İle Türkiye Üzerine Bir Uygulama

Oya Alhan*, Serhat Yüksel

İstanbul Medipol Üniversitesi, İstanbul Medipol Üniversitesi

MAKALE BİLGİSİ

ÖZ

Makale Tarihi:

Başvuru

30.10.2018

Revizyon

Kabul

31.12.2018

Anahtar Kelimeler:

Kadın Çalışan; Bankacılık;

Karlılık; Büyüklük; Engle-

Granger Eşbütünleşme

Analizi

Amaç: Bu çalışmada, kadın çalışanların banka büyüklüğü ve karlılığı üzerinde etkili olup olmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda, Türk bankacılık sektörü inceleme kapsamına alınmıştır.

Tasarım/Yöntem: Söz konusu amaca ulaşabilmek için 1963 ve 2017 dönem aralığındaki yıllık veriler incelenmiştir. Analiz sürecinde ise Engle-Granger eşbütünleşme analizinden faydalanılmıştır.

Sonuçlar: Elde edilen analiz sonuçlarına göre kadın çalışan oranının hem banka büyüklüğü hem de banka karlılığı üzerinde etkili olduğu anlaşılmıştır.

Özgün Değer: Belirtilen bu sonuçlar dikkate alındığında, Türk bankalarının insan kaynakları politikasında kadın çalışan istihdam edilmesine önem vermesi gerektiği görülmektedir. Öte yandan, üst yönetim tarafından herhangi bir yönetim pozisyonuna uygun olduğu düşünülen kadın çalışanın atanmasında herhangi bir tereddüt yaşanmaması gerekmektedir

The Effect of Women Employees on Bank Size and Profitability: An Application on Turkish Bankin Sector with Engle-Granger Cointegration Analysis

Oya Alhan, Serhat Yüksel

İstanbul Medipol University, İstanbul Medipol University

ARTICLE INFO

ABSTRACT

Article History:

Received

30.10.2018

Revised

Accepted

31.12.2018

Keywords:

Women Employee;

Banking; Profitability; Size;

Engle-Granger

Cointegration Analysis

Objectives: In this study, it is aimed to determine whether women employees have an impact on bank size and profitability. In this context, the Turkish banking sector is taken into the consideration.

Methods: In order to achieve this purpose, annual data for the years between 1963 and 2017 is examined. Additionally, in the analysis process, Engle-Granger cointegration analysis is used.

Results: According to the results of the analysis, it is found that the women employee ratio is effective on both bank size and bank profitability.

Originality: When these results are taken into consideration, it is seen that Turkish banks should give importance to recruitment of women employees in human resources policy. On the other hand, there should be no hesitation in appointing the female employee who is considered to be suitable for any management position by the senior management.

*Corresponding Author: E-mail: serhatyüksel@medipol.edu.tr ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9858-1266>

E-mail: oyaugurlualhan@hotmail.com ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5749-5572>

1. Giriş

Şirketler kar elde edebilmek amacı ile kurulmuş kurumlardır. Bahsi geçen şirketler söz konusu amaç için çok ciddi tutarlarda yatırımlar yapmaktadırlar. Bundan dolayı, şirketlerin karlılıklarını etkileyen hususların belirlenmesi önem arz etmektedir (Dinçer ve Yüksel, 2018; Dinçer vd., 2019). Elde edilecek bu sonuçlar sayesinde, söz konusu şirketlerin karlılıklarını hangi faktörlerin arttırdığı veya azalttığı belli olacaktır. Bu durum da şirketlerin karlılıklarını arttırabilmeleri için aksiyon alabilmelerine yardımcı olacaktır. Bu bağlamda, şirketler birçok çalışma yaparak karlılıklarını nasıl arttıracaklarını belirlemenin yollarını aramaktadırlar (Eti ve İnel, 2016; Dinçer vd., 2017).

Kadın çalışan oranının şirket performansı üzerine etkisi günümüzde sıklıkla tartışılmaktadır. Literatürde kadınların işgücüne katılımının şirket performansını arttırdığını ifade eden çok sayıda çalışma ortaya çıkmıştır. Bu çerçevede, kadınların erkeklere kıyasla daha titiz çalıştığı ve bu durumun da şirketin finansal performansına olumlu yönde katkı sağladığı düşünülmektedir. Buna karşın, kadın çalışanların artmasının çok da etkili olmayacağını savunan da bazı çalışmalar bulunmaktadır. Bu görüşteki yazarlara göre şirketin performansının arttırılabilmesi için çalışanların cinsiyetinden ziyade bilgi birikimleri, tecrübeleri ve motivasyonları önem arz etmektedir.

Bankalar hem işlev hem de istihdam açısından ülke ekonomisi açısından önem taşımaktadır (Dinçer vd., 2018). Bankalar sayesinde ülkede birikim sahibi olan kişi veya kurumlar faiz geliri elde edebilmektedirler. Belirtilen hususa ek olarak, yatırım yapmak isteyen firmalar da ihtiyacı olan kaynaklara bankalar aracılığı ile daha kolay erişebilmektedirler. Bu durum ülkedeki yatırımların artmasına olumlu yönde katkı sağlayacaktır. Özetle, bu husus ülkenin makroekonomik performansını arttıracığından dolayı, bankaların karlılıklarını etki eden faktörlerin belirlenmesi ülke ekonomisi için de önem arz etmektedir (Yüksel et al., 2017; Dinçer, 2018).

Bu çalışmada bankacılıkta kadın işgücünün banka büyüklüğüne ve karlılığına etki edip etmediği araştırılacaktır. Bu bağlamda, Türk Bankacılık sektörü inceleme kapsamına alınmıştır. Bu çerçevede, Türk bankacılık sektörüne ait 1963–2015 dönem aralığındaki yıllık veriler inceleme kapsamına alınacaktır. Öte yandan, belirtilen bu amaca ulaşabilmek için Engle–Granger eşbütünleşme analizinden faydalanılacaktır. Elde edilecek analiz sonuçları sayesinde bankaların karlılıklarını arttırabilmelerine yönelik öneri sunabilmek mümkün olacaktır.

Bu çalışmanın birtakım özgün yanından bahsedebilmek mümkündür. Kadın çalışanların şirketlerin karlılıklarına etkileri literatürde birçok çalışmada ele alınmıştır. Buna karşın, bankacılık sektörü için bu bağlamda yapılan çalışmaların sayısı kısıtlıdır. Belirtilen hususa ek olarak, söz konusu çalışmalarda genellikle regresyon analizi, probit, logit ve anket gibi farklı yöntemler ele alınmıştır. Dolayısıyla, Engle–Granger eşbütünleşme analizi bu konu altında ilk defa dikkate alınmaktadır. Belirtilen bu hususlar çalışmanın orijinalliğini arttırdığından dolayı bu çalışma ile literatüre önemli bir katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

Söz konusu çalışma beş farklı bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünün akabinde, kadın çalışanların şirket performansına etkisini inceleyen benzer çalışmaların detaylarına yer verilecektir. Bu sayede, bahsedilen bu konu ile ilgili olarak literatürde eksik kalmış alan belirlenebilecektir. Üçüncü bölümde ise, uygulanacak yöntem hakkında bilgi verilecektir. Öte yandan, dördüncü bölümde Türk bankacılık sektörü için yapılmış olan uygulama paylaşılacaktır. Çalışmanın son bölümünde ise, elde edilen analiz sonuçları ve öneriler paylaşılacaktır.

2. Kavramsal Çerçeve

Kadın çalışanların şirket performansına olan etkisi birçok araştırmacı tarafından literatürde farklı açılardan ele alınmıştır. Tablo 1’de bu çalışmalardan bazıları detaylandırılmıştır.

Tablo 1.

Literatürdeki Benzer Çalışmalar

Yazar	Yöntem	Kapsam	Sonuç
Özer ve Biçerli	Türkiye	Regresyon	Kadın işgücünün emek piyasalarına katılım kararında; ücretler,

(2003)			enflasyon, büyüme oranı, işsizlik oranı gibi unsurların doğrudan etkili olmadığı ve kadın işgücünün emek piyasaları ile yeterince bütünleşemediği anlaşılmıştır.
Doğrul (2008)	Türkiye	Regresyon	Kadınların işgücüne katılımını eğitim düzeyi, ekonomik durum, çocuk sayısı ve çocuk yaşının etkilediği belirlenmiştir.
Dedeoğlu (2009)	Türkiye	Betimsel İstatistik	Ülkemizde kadınların işgücü piyasasında aktif olmadıkları ve var olan işgücü piyasasının da kadınları teşvik etmekten çok uzak olduğu sonucuna varılmıştır.
Kaya (2009)	Literatür Taraması	Betimsel İstatistik	Kadınların çalışma yaşamında erkek işgücüne göre daha düşük ücret, işyerinde cinsel taciz, işe alma, işe yerleştirme ve yükselme süreçlerindeki eşitsizlik gibi sorunla karşılaştıkları görülmüştür.
Tutar ve Yetişen (2009)	Literatür Taraması	Betimsel İstatistik	Gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkelerde kadın erkek eşitsizliğinin devam ettiği ve toplumların erkek egemen yapı sürdürdüğü sonucuna varılmıştır.
Dayıoğlu ve Kırdar (2010)	Türkiye	Logit	Kadınların işgücüne katılım oranlarının eğitim ile birlikte önemli ölçüde arttığı anlaşılmıştır.
Kızılgöl (2012)	Türkiye	Logit	Eğitim düzeyi, gelir, bağımlılık oranı, oturulan konut mülkiyeti ve yaş kadınların işgücüne katılma kararlarını etkileyen faktörler olduğu tespit edilmiştir.
Korkmaz ve Korkut (2012)	Literatür Taraması	Betimsel İstatistik	İşgücüne katılma oranının artış göstermesi için kadın istihdamının artırılması gerektiği belirlenmiştir.
Özmen (2012)	Türkiye	Regresyon	Mikro kredi kullanılarak yaratılan kadın istihdamının az olduğu sonucuna varılmıştır.
Bozkaya (2013)	Türkiye	Regresyon	Kalkınma için kadın istihdamının yüksek düzeyde gerçekleşmesi gerektiği tespit edilmiştir.
Er (2013)	Türkiye	Regresyon	İşgücüne katılım oranında eğitim düzeyinin, erkek istihdamının, kadınların tarım sektöründeki payının pozitif; doğurganlık oranının ise negatif etkileri olduğu görülmüştür.
Çetin ve Seviktekin (2014)	Türkiye	Regresyon	Kadınların medeni durumlarının ve eğitim düzeylerinin kadın istihdamını doğrudan etkilediği anlaşılmıştır.
Kılıç ve Öztürk (2014)	Türkiye	Probit	Kadınların işgücüne katılımını belirleyen faktörlerin eğitim, medeni durum, ekonomik kaynaklar, toplumsal cinsiyet algısı ve yerleşim yeri olduğu tespit edilmiştir.
Erol (2015)	Türkiye	Betimsel İstatistik	Türkiye'de kadın işgücüne katılma oranının birçok gelişmiş ülkenin gerisinde kaldığı anlaşılmıştır.
Kasa ve Alptekin (2016)	Türkiye	Regresyon	Toplumsal ve yasal düzenlemeler ve geliştirilecek projeler ile kadınların çalışmalarını engelleyen faktörlerin en aza indirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.
Omar vd. (2016)	Malezya	Regresyon	Kadınların erkeklere göre daha yüksek müşteri memnuniyetine sahip oldukları tespit edilmiştir.
Sevinç ve Sevinç (2016)	86 Farklı Ülke	Yakınsama Analizi	Ülkelerin yüksek gelirli ülkeler sınıfına yükselebilmesi için, kadın işgücüne katılımı artıracak politikalar geliştirmesi gerekli olduğu görülmüştür.
Ahmadi ve Bouri (2017)	Fransa	Regresyon	Yönetim kurulu cinsiyet çeşitliliği ile şirket performansı arasında ilişki olduğu görülmüştür.
Güçlü (2017)	Türkiye	Regresyon	Kadınların bölgesel işgücüne katılımını belirleyen faktörlerin eğitim, medeni durum, çocuk sayısı, göç ve işsizlik olduğu sonucuna varılmıştır.
McGuinness vd. (2017)	Çin	Regresyon	CEO'ları kadın olan şirketlerin Kurumsal Sosyal Sorumluluk (KSS) performanslarının daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

Tablo 1'den görüleceği üzere kadın istihdamının ekonomik performansa ciddi anlamda etkisi bulunmaktadır. Örnek olarak, Kızılgöl (2012) çalışmasında Türkiye'deki kadınların işgücüne katılma kararlarını incelemiştir. Logit yönteminin kullanıldığı söz konusu çalışmada kadın çalışan sayısı ile ekonomik performans arasında pozitif yönlü

bir ilişki bulunmuştur. Belirtilen çalışmaya paralel olarak Karabıyık (2012), Korkmaz ve Korkut (2012) ve Kılıç ve Öztürk (2014) de farklı bir yöntem kullanarak benzer sonuçlara ulaşmışlardır.

Söz konusu çalışmalara ek olarak, Doğrul (2008) çalışmasında Türkiye'deki kadın işgücünün olumlu etkilerini belirlemeye çalışmıştır. Regresyon analizi sonuçlarına göre kadın çalışanların ekonomik performansı arttırdığı görülmüştür. Özmen (2012), Bozkaya (2013), Güçlü (2017) ve Ahmadi ve Bouri (2017) de çalışmalarında farklı bir yöntem kullanarak benzer sonuçlara ulaşmışlardır.

Literatürdeki bazı çalışmaların ise, iş dünyasında kadın - erkek eşitsizliğini konu aldığı görülmektedir. Er (2013) çalışmasında Türk şirketlerindeki kadın - erkek eşitsizliğini incelemiştir. Regresyon analizinin kullanıldığı bahsi geçen çalışmada işgücüne katılım oranında erkek istihdamının kadınlardan çok daha fazla olduğu ve bu durumun arkasındaki en önemli sebebin de kadınların doğurganlık oranı olduğu tespit edilmiştir. Öte yandan Kaya (2009) ve Tutar ve Yetişen (2009) de çalışmalarında özellikle gelişmekte olan ülkelerde ciddi anlamda kadın - erkek eşitsizliği olduğunu ve bu durumda işyerlerinde de etkisini gösterdiğini vurgulamışlardır.

Çalışmaların bazılarında ise, kadın işgücünün ülkelerdeki gelişimi hakkında bilgi vermiştir. Örneğin, Dedeoğlu (2009) ve Erol (2015) Türkiye'deki kadın işgücüne katılma oranının çok düşük olduğunu belirtmişlerdir. Diğer taraftan Dayıoğlu ve Kırdar (2010) çalışmasında logit yöntemini kullanmış ve kadınların eğitim düzeyi ile işgücüne katılımı arasında pozitif bir ilişki bulunduğu sonucuna varmışlardır. McGuinness vd. (2017) ise Çin'deki şirketlerin üst düzey yöneticilerinin kadın olması durumunda KSS (Kurumsal Sosyal Sorumluluk) performanslarının yüksek olduğunu belirtmişlerdir.

Literatürde yer alan çalışmalar incelendiğinde kadın işgücü konusunun sıklıkla ele alındığı anlaşılmaktadır. Söz konusu çalışmaların bir kısmının Türkiye'yi incelediği görülürken, bazı çalışmaların da yabancı ülkeleri ele aldığı anlaşılmaktadır. Ayrıca ilgili çalışmalarda logit, probit, regresyon analizi gibi birçok farklı yöntemin kullanıldığı belirlenmiştir. Netice itibarıyla kadın işgücünün şirket büyüklüğüne etkisini inceleyen ve orijinal bir yöntemin kullanıldığı yeni bir çalışmaya ihtiyaç bulunmaktadır.

3. Yöntem

Engle-Granger eşbütünleşme analizi değişkenler arasındaki ilişkinin olup olmadığını araştırmaktadır. Bu kapsamda, eşbütünleşik bir ilişkinin olabilmesi için bu ilişkinin uzun süreli ve güçlü olması gerekmektedir. Bu yöntemin ön koşulu ise analizde kullanılacak değişkenlerin düzey değerlerinde durağan olmamasıdır. Diğer bir ifadeyle, söz konusu değişkenlerin düzey değerlerinde durağan olmamaları ve bu durağanlığın her bir değişken için aynı seviyede gerçekleşmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, seriler ilk olarak birim kök testine tabi tutulurlar (Ersin ve Eti, 2017).

Durağanlık ön koşulunu sağlayan değişkenler ile ikinci seviyeye geçilebilmektedir. Bu aşamada, söz konusu değişkenler regresyon analizine tabi tutulmaktadır. Daha sonra, elde edilen regresyon analizinin hata terimlerine ait seriler oluşturulmaktadır. Belirtilen hususun ardından hata terimlerine ait bu seriler tekrar birim kök testine tabi tutulmaktadır. Elde edilen analiz sonuçlarına göre, hata terimlerine ait serilerin düzeyde durağan olması durumunda, değişkenler arasında eşbütünleşme ilişkisi olduğu, aksi takdirde ise böyle bir ilişkinin bulunmadığı anlaşılmaktadır (Engle ve Granger, 1987).

Engle Granger eşbütünleşme analizi literatürde oldukça popüler olan bir yaklaşımdır. Söz konusu yöntem araştırmacılar tarafından birçok farklı analiz için dikkate alınmıştır. Bahsi geçen bu çalışmalardan bazılarında Tablo 2'de yer verilmiştir.

Tablo 2.
Engle-Granger Eşbütünleşme Analizinin Kullanıldığı Çalışmalar

Yazar	Konu
Arize ve Walker (1992)	Japonya'nın ithalat talebinin analiz edilmesi
Campbell (2012)	Doğrudan yabancı yatırım ve ekonomik büyüme ilişkisi
Yüksel (2016)	İşsizlik, enflasyon ve ekonomik büyüme arasındaki ilişki

Yüksel ve Özsan (2016a)	Bankacılık sektörünün bölgesel kalkınmaya etkileri
Yüksel ve Özsan (2016b)	Bireysel kredilerin enflasyon ve cari işlemler açığı üzerindeki etkisi
Yüksel ve Zengin (2016)	İthalat, ihracat ve ekonomik büyüme arasındaki ilişki
Khin vd. (2017)	Döviz kurlarındaki oynaklığın lastik fiyatlarına etkisi
Yüksel ve Özsan (2017)	Bankacılık sektöründeki likidite ve karlılık arasındaki ilişkinin belirlenmesi
Yüksel ve Canöz (2017)	İslami bankacılığın ekonomik büyümeye ve sanayi üretimine olan etkisi
Külünk (2018)	Ekonomik büyüme ve karbon salınımı ilişkisi

4. Bulgular

. Çalışmada kadın çalışanların banka büyüklüğüne ve karlılığına etkileri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu çerçevede, kadın çalışanlar değişkenini temsilen kadın çalışanların toplam çalışana oranı kullanılmıştır. Öte yandan, karlılık değişkeni için toplam aktiflerin toplam kara oranını ifade eden aktiflerin karlılığı, banka büyüklüğü için ise toplam aktif rakamının bir önceki döneme göre artış hızı dikkate alınmıştır. Belirtilen amaca ulaşabilmek için söz konusu değişkenlere ait 1963 ve 2017 dönem aralığındaki yıllık veriler kullanılmıştır. Bahsi geçen bu verilere Türkiye Bankalar Birliği'nin internet sitesinden ulaşılmıştır.

Analiz sürecinde ilk olarak bahsi geçen bu değişkenler durağanlık analizine tabi tutulmuştur. Bu kapsamda, Genişletilmiş Dickey Fuller birim kök testinden faydalanılmıştır. Söz konusu analiz sonuçlarına Tablo 3'de yer verilmiştir.

Tablo 3.

Değişkenlere Ait Birim Kök Testi Sonuçları

Değişken	Genişletilmiş Dickey Fuller (ADF) Testi	
	Düzyer Değer (Olasılık)	Birinci Sıra Fark Değeri (Olasılık)
Kadın Çalışan	0.8048	0.0000
Karlılık	0.1008	0.0000
Banka Büyüklüğü	0.1945	0.0000

Tablo 3'den anlaşılabilceği gibi her üç değişkene ait düzey değerler 0.05 rakamının üzerindedir. Bahsedilen bu durum söz konusu değişkenlerin düzeyde durağan olmadıkları bilgisini vermektedir. Öte yandan, her üç değişkenin de birinci sıra farkları alınarak durağan hale geldiği anlaşılmaktadır. Belirtilen bu bilgiler dikkate alındığında, ilgili değişkenlerin Engle-Granger eşbütünlük analizinin ön koşulunu sağladıkları görülmektedir.

Analizin ikinci aşamasında öncelikle bankalardaki kadın çalışanların banka karlılığına etki edip etmediği belirlenmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda, ilk olarak bahsi geçen bu iki değişken arasında regresyon analizi yapılmıştır. Bunun ardından, regresyona ilişkin hata terimleri elde edilmiş ve bu seri yeniden birim kök testine tabi tutulmuştur. Elde edilen analiz sonuçları Tablo 4'de paylaşılmıştır.

Tablo 4.

Kadın Çalışan – Banka Karlılığı Regresyon Analizinin Hata Terimine Ait Birim Kök Testi Sonucu

Değişken	ADF Düzey Değer (Olasılık)
Kadın Çalışan – Banka Karlılığı Regresyon Analizinin Hata Terimi	0.0000

Tablo 4'den anlaşılabilceği üzere birim kök testi sonucu 0.05 değerinin altındadır. Söz konusu veri dikkate alındığında, kadın çalışanların banka karlılığı üzerinde uzun vadeli bir etkisi bulunduğu görülmektedir. Belirtilen hususa ek olarak, analizin ikinci aşamasında ayrıca kadın çalışan ve banka büyüklüğü değişkenleri için de aynı süreç uygulanmıştır. İlgili analiz sonuçları Tablo 5'de gösterilmektedir.

Tablo 5.

Kadın Çalışan – Banka Büyüklüğü Regresyon Analizinin Hata Terimine Ait Birim Kök Testi Sonucu

Değişken	ADF Düzey Değer (Olasılık)
Kadın Çalışan – Banka Büyüklüğü Regresyon Analizinin Hata Terimi	0.0000

Tablo 5'den görülebileceği gibi söz konusu regresyon analizine ilişkin hata teriminin birim kök testi sonucu da 0.05 değerinden düşüktür. Bahsedilen bu husus, kadın çalışan ve banka büyüklüğü değişkenleri arasında uzun

sürekli bir ilişki olduğunu belirtmektedir. Her iki analiz sonucu da dikkate alındığında, kadın çalışanların Türk bankacılık sektörü için oldukça önem arz ettiği anlaşılmaktadır. Bundan dolayı, Türk bankalarının insan kaynakları politikalarında kadın çalışan sayılarının artırılmasına önem verilmesi yerinde olacaktır. Belirtilen hususa ek olarak, bankalar içerisindeki stratejik karar verme noktalarında kadınların yer almasının da banka performansını olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir.

5. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bankalar finansal piyasalardaki para akışını sağlayan kurumlardır. Bu sayede, birikim sahipleri bu birikimlerinden gelir elde edebilme şansı yakalamaktadır. Belirtilen hususa ek olarak, bankalar tarafından şirketlere aktarılan krediler sayesinde ülkedeki yatırım miktarları artmaktadır. Bahsedilen bu durum da ülke ekonomisinin kalkınmasına katkı sağlamaktadır. Bundan dolayı, bankaların karlılığına etki eden hususların belirlenmesi alınacak stratejik kararlarda etkili olacaktır. Bunun sonucunda da bankaların karlılığını arttırabilmek mümkün olacak ve bu durum da ülke ekonomisinin gelişmesini sağlayacaktır.

Belirtilen hususa paralel olarak, bu çalışmada kadın çalışanların bankaların büyüklüğüne ve karlılığına katkı sağlayıp sağlamadığı araştırılmıştır. Bu çerçevede, Türk bankacılık sektörü inceleme kapsamına alınmıştır. Öte yandan, adı geçen sektöre ait 1963-2017 dönem aralığındaki yıllık veriler incelenmiştir. Belirtilen konulara ek olarak, analiz sürecinde Engle-Granger eşbütünlük analizinden faydalanılmıştır. Ayrıca, kadın çalışanlar değişkenini temsilen kadın çalışanların toplam çalışana oranı, karlılık değişkeni için toplam aktiflerin toplam kara oranını ifade eden aktiflerin karlılığı ve banka büyüklüğü için ise toplam aktif rakamının bir önceki döneme göre artış hızı dikkate alınmıştır.

Elde edilen analiz sonuçlarına göre, Türk bankacılık sektöründeki kadın çalışanlar ile banka büyüklüğü ve banka karlılığı arasında eşbütünlük ilişkisi olduğu sonucuna varılmıştır. Başka bir ifadeyle, Türk bankalarındaki kadın çalışanların oranının hem karlılık hem de banka büyüklüğü ile uzun süreli ilişkide olduğu anlaşılmıştır. Belirtilen bu husus dikkate alındığında, Türk bankalarının finansal performanslarını arttırabilmek adına insan kaynakları politikalarında kadın çalışanlara önem vermesi yerinde olacaktır. Öte yandan, bankaların üst yönetiminin yönetici seçimlerinde uygun gördükleri kadın çalışanları atamalarında tereddüt yaşamamaları tavsiye edilmektedir.

6. Araştırmanın Kısıtları

Söz konusu çalışmada Türk bankacılık sektöründeki kadın çalışan oranının banka büyüklüğü ve karlılığına etkisi incelenmiştir. Bahsedilen bu amaca ulaşabilmek için 1963-2017 yılları arasındaki veriler kullanılmıştır. Bu süreçte, 1963 yılı öncesi verilerine ulaşamaması ve aylık frekansta verilerin elde edilememesi yaşanan en önemli kısıttır. Belirtilen bu hususa ek olarak, Avrupa bankacılık sektörü için bu detayda bir data temin edilmemesi de çalışmanın sadece Türkiye ile kısıtlı olmasına sebebiyet vermiştir.

KAYNAKLAR

Ahmedi, A., Nakaa, N., & Bouri, A. (2017). Chief Executive Officer attributes, board structures, gender diversity and firm performance among French CAC 40 listed firms. *Research in International Business and Finance*.

Arize, A. C., & Walker, J. (1992). A reexamination of Japan's aggregate import demand function: an application of the Engle and Granger two-step procedure. *International Economic Journal*, 6(2), 41-55.

Berber, M., & Eser, B. Y. (2008). Türkiye'de Kadın İstihdamı: Ülke Ve Bölge Düzeyinde Sektörel Analiz. *Is, Guç: The Journal of Industrial Relations & Human Resources*, 10(2).

Berger, A. N., & Udell, L. K. (2011). Bank size, lending technologies, and small business finance. *Journal of Banking & Finance*, 35(3), 724-735.

Bikker, J. A., Spierdijk, L., & Finnie, P. (2006). The impact of bank size on market power (No. 120). *Netherlands Central Bank, Research Department*.

Bozkaya, G. (2013). Kadınların İşgücüne Katılımını Belirleyen Faktörler: Türkiye Üzerine Bir Analiz. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(5), 69-89.

- Campbell, T. (2012). The impact of foreign direct investment (FDI) inflows on economic growth in Barbados: An Engle-Granger approach. *International Journal of Public Administration*, 35(4), 241-247.
- Cihangir, M. (2013). Bankacılıkta Optimum Büyüklük: Türk Bankacılık Sektörü Üzerinde Ampirik Bir Çalışma. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 20(2).
- Çetin, A. G. I., & Sevüktekin, M. (2014). Türkiye'de Kadın İstihdamının Geleceği. *Paradoks Ekonomi, Sosyoloji ve Politika Dergisi*, 10(2), 52-83.
- Dayoğlu, M., & Kırdar, M. G. (2010). Türkiye'de kadınların işgücüne katılımlarında belirleyici etkenler ve eğilimler. *DPT Yayınları*, Ankara.
- Dedeoğlu, S. (2009). Eşitlik mi Ayrımcılık mı? Türkiye'de Sosyal Devlet, Cinsiyet Eşitliği Politikaları ve Kadın İstihdamı. *Çalışma ve Toplum*, 2(21), 41-54.
- Dincer, H. (2018). HHI-based evaluation of the European banking sector using an integrated fuzzy approach. *Kybernetes*.
- Dinçer, H., Hacıoğlu, Ü., & Yüksel, S. (2017). Balanced scorecard based performance measurement of European airlines using a hybrid multicriteria decision making approach under the fuzzy environment. *Journal of Air Transport Management*, 63, 17-33.
- Dinçer, H., Yüksel, S., & Adalı, Z. (2018). Relationship Between Non-Performing Loans, Industry, and Economic Growth of the African Economies and Policy Recommendations for Global Growth. In *Globalization and Trade Integration in Developing Countries* (pp. 203-228). IGI Global.
- Dinçer, H., & Yüksel, S. (2018). Comparative Evaluation of BSC-Based New Service Development Competencies in Turkish Banking Sector with the Integrated Fuzzy Hybrid MCDM Using Content Analysis. *International Journal of Fuzzy Systems*, 1-20.
- Dinçer, H., Yüksel, S., & Martínez, L. (2019). Balanced scorecard-based Analysis about European Energy Investment Policies: A hybrid hesitant fuzzy decision-making approach with Quality Function Deployment. *Expert Systems with Applications*, 115, 152-171.
- Doğrul, G. (2008). 2001 Krizi Sonrasında Türkiye'de Kentel Alanlarda Kadınların İşgücüne Katılımının Belirleyicileri. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (22), 6-8.
- Engle, R. F., & Granger, C. W. (1987). Co-integration and error correction: representation, estimation, and testing. *Econometrica: journal of the Econometric Society*, 251-276.
- Er Ş. (2013). Türkiye'de Kadınların İşgücüne Katılım Oranını Etkileyen Faktörlerin Bölgesel Analizi. *Öneri Dergisi*, 10(40), 35-44.
- Erol, S. I. (2015). Türkiye'de Kadının Çalışma Hayatına Katılımının Belirleyicileri. *Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(3).
- Ersin, İ., & Eti, S. (2017). Measuring the Waste-Conscious and Saving Habits of the Youth in Turkey: The Sample of Istanbul Medipol University. *International Journal of Islamic Economics and Finance Studies*, 3(3).
- Eti, S., & İnel, M. N. (2016). A Research on Comparison of Regression Models Explaining the Profitability Base on Financial Data. *International Journal of Business and Management*, 4(10), 470-475.
- Güçlü, M. (2017). Türkiye'de Kadınların Bölgesel İşgücüne Katılımının Belirleyicileri. *Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 35(3), 83-102.
- Hall, J. A., & Friedman, G. B. (1999). Status, gender, and nonverbal behavior: A study of structured interactions between employees of a company. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 25(9), 1082-1091.
- İskenderoğlu, Ö., Karadeniz, E., & Atioğlu, E. (2012). Türk bankacılık sektöründe büyüme, büyüklük ve sermaye yapısı kararlarının karlılığa etkisinin analizi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 7(1).
- Karabıyık, İ. (2012). Türkiye'de Çalışma Hayatında Kadın İstihdamı. *İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 32(1), 231-260.
- Kasa, H., & Alptekin, D. D. V. (2016). Türkiye' De Kadın İşgücünün Büyümeye Etkisi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu Dergisi*, 18(1), 1-24.
- Kaya, C. (2009). Çalışma yaşamında kadın işgücü sorunları ve örgütlenme eğilimleri (Doctoral dissertation, DEÜ Sosyal Bilimleri Enstitüsü).
- Khin, A. A., Chau, W. H., Yean, U. L., Keong, O. C., & Bin, R. L. L. (2017). Examining between Exchange Rate Volatility and Natural Rubber Prices: Engle-Granger Causality Test. *International Journal of Economics and Financial Issues*, 7(6), 33-40.
- Kılıç, D., & Öztürk, S. (2014). Türkiye'de Kadınların işgücüne katılımı önündeki engeller ve çözüm yolları: bir ampirik uygulama. *Amme İdaresi Dergisi*, 47(1), 107-130.
- Kızılgöl, Ö. A. (2012). Kadınların işgücüne katılımının belirleyicileri: Ekonometrik bir analiz.
- Kishan, R. P., & Opiela, T. P. (2000). Bank size, bank capital, and the bank lending channel. *Journal of Money, Credit and Banking*, 121-141.
- Korkmaz, A., & Korkut, A. G. G. (2012). Türkiye'de Kadının İşgücüne Katılımının Belirleyicileri. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 17(2).
- Krasa, S., & Villamil, A. P. (1992). A theory of optimal bank size. *Oxford Economic Papers*, 44(4), 725-749.
- Külünk, İ. (2018). Türkiye'de Ekonomik Büyüme Ve Karbon Salınımı İlişkisi: Engle-Granger Eşbütünleşme Analizi (1960-2013). *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 16(1), 193-205.
- McGuinness, P. B., Vieito, J. P., & Wang, M. (2017). The role of board gender and foreign ownership in the CSR performance of Chinese listed firms. *Journal of Corporate Finance*, 42, 75-99.
- Milbourn, T. T., Boot, A. W., & Thakor, A. V. (1999). Megamergers and expanded scope: Theories of bank size and activity diversity. *Journal of Banking & Finance*, 23(2), 195-214.
- Özer, M., & Biçerli, K. (2003). Türkiye'de kadın işgücünün panel veri analizi.
- Özmen F. (2012). Türkiye'de Kadın İstihdamı Ve Mikro Kredi. *Visionary E-Journal/Vizyoner Dergisi*, 3(6).
- Peek, J., & Rosengren, E. S. (1998). Bank consolidation and small business lending: It's not just bank size that matters. *Journal of Banking & Finance*, 22(6), 799-819.
- Sevinç, H., Bozkurt, E., & Sevinç, D. E. (2016). Ekonomik Büyümede Kadın İstihdamının Rolü? Yakınsama Temelli Kanıtlar. *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 17(1), 57-69.
- Tutar, F., & Yetişen, H. (2009). Türkiye'de Kadının Ekonomik Kalkınmadaki Rolü.
- Yüksel, S. (2016). Rusya Ekonomisinde Büyüme, İssizlik ve Enflasyon Arasındaki Nedensellik İlişkileri/The Causality Relationship

Between Growth, Unemployment and Inflation in Russian Economy. *Finans Politik & Ekonomik Yorumlar*, 53(614), 43.

Yüksel, S., & Canöz, İ. (2017). Does Islamic Banking Contribute to Economic Growth and Industrial Development in Turkey?. *IKONOMIKA*, 2(1), 93-102.

Yüksel, S., & Özsarı, M. (2016a). Bölgesel Kalkınmada Bankacılık Sektörünün Önemi: KOP Bölgesi Üzerine Bir Uygulama. 4. KOP Sempozyumu, Karaman.

Yüksel, S., & Özsarı, M. (2016b). Türkiye'deki Bireysel Krediler ile Enflasyon ve Cari İşlemler Açığı Arasındaki Nedensellik İlişkisinin İncelenmesi. Econworld Konferansı, Roma.

Yüksel, S., & Zengin, S. (2016). Causality relationship between import, export and growth rate in developing countries. *International Journal of Commerce and Finance*, 2(1), 147-156.

Yüksel, S. & Özsarı, M. (2017). Likidite ve Karlılık Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi: Türk Bankacılık Sektörü Üzerine Bir Analiz. I. Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Öğrenci Kongresi, 83-91.

Yüksel, S., Dinçer, H., & Emir, Ş. (2017). Comparing the performance of Turkish deposit banks by using DEMATEL, Grey Relational Analysis (GRA) and MOORA approaches. *World Journal of Applied Economics*, 3(2), 26-47.

How to Cite This Article:

Alhan, O., Yüksel, S., (2018). Kadın Çalışanların Banka Büyüklüğü Ve Karlılığına Etkisi: Engle-Granger Eş Bütünleşme Analizi İle Türkiye Üzerine Bir Uygulama. *Journal of Behavior at Work (JB@W)*, 3(2), 140-147.